

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2014/57/ES**2014 m. balandžio 16 d.****dėl baudžiamųjų sankcijų už manipuliavimą rinka (manipuliavimo rinka direktyva)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 83 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Europos Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydamiis įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) siekiant sukurti integruotą ir veiksmingą finansų rinką bei sustiprinti investuotojų pasitikėjimą, būtinas rinkos vientisumas. Sklandus vertybinių popierių rinkos veikimas ir visuomenės pasitikėjimas rinka – būtinos ekonomikos augimo ir gerovės sąlygos. Piktinaudžiavimas rinka kenkia finansų rinkų vientisumui ir visuomenės pasitikėjimui vertybiniais popieriais, išvestinėmis finansinėmis priemonėmis ir lyginamaisiais indeksais;
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/6/EB ⁽⁴⁾ papildė ir atnaujino Sąjungos teisės sistemą siekiant apsaugoti rinkos vientisumą. Ja valstybės narės taip pat įpareigtos užtikrinti, kad kompetentingos institucijos turėtų įgaliojimus išaiškinti ir tirti piktinaudžiavimo rinka atvejus. Nepažeidžiant valstybių narių teisės taikyti baudžiamąsias sankcijas, Direktyva 2003/6/EB valstybės narės taip pat įpareigojamos užtikrinti, kad už nacionalinių nuostatų, priimtų įgyvendinant tą direktyvą, pažeidimą atsakingiems asmenims būtų galima taikyti atitinkamas administracines priemones ar administracines sankcijas;
- (3) 2009 m. vasario 25 d. ES finansinės priežiūros aukšto lygio darbo grupės, vadovaujamos Jacques de Larosière (toliau - Larosière grupė) ataskaitoje buvo rekomenduojama finansų sektoriaus patikimo rizikos ribojimo ir verslo etikos sistemą pagrįsti griežta priežiūros ir sankcijų taikymo tvarka. Tuo tikslu Larosière grupės manymu, priežiūros institucijoms turi būti suteikta pakankamai įgaliojimų veikti ir kad turėtų būti priimta veiksmingai taikomų vienodų, griežtų ir atgrasančių sankcijų taikymo tvarka visų finansinių nusikaltimų atžvilgiu, siekiant išsaugoti rinkos vientisumą. Larosière grupė padarė išvadą, kad valstybių narių sankcijų taikymo tvarka bendrai yra silpna ir nevienoda;

⁽¹⁾ OL C 161, 2012 6 7, p. 3.

⁽²⁾ OL C 181, 2012 6 21, p. 64.

⁽³⁾ 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2014 m. balandžio 14 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir tarybos Direktyva 2003/6/EB dėl prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai neatskleista informacija, ir manipuliavimo rinka (piktinaudžiavimo rinka) (OL L 96, 2003 4 12, p. 16).

- (4) gerai veikiančiai su piktnaudžiavimu rinka susijusių teisės aktų sistemai būtinas veiksmingas vykdymo užtikrinimas. Įvertinus atskirose valstybėse nustatytą administracinių sankcijų pagal Direktyvą 2003/6/EB taikymo tvarką paaiškėjo, kad ne visos nacionalinės kompetentingos institucijos turi visus reikiamus įgaliojimus atitinkamomis sankcijomis užtikrinti reagavimą į piktnaudžiavimo rinka atvejus. Visų pirma ne visos valstybės narės yra numačiusios pinigines administracines sankcijas už prekybą vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir už manipuliavimą rinka, o ir sankcijų dydis valstybėse narėse labai skiriasi. Todėl reikalingas naujas teisėkūros procedūra priimamas aktas, kuriuo visoje Sąjungoje būtų užtikrintos bendros būtiniausios taisyklės;
- (5) paaiškėjo, kad valstybių narių taikomomis administracinėmis sankcijomis iki šiol buvo nepakankamos užtikrinti piktnaudžiavimo rinka prevencijos ir kovos su piktnaudžiavimu rinka taisyklių laikymosi;
- (6) svarbu sustiprinti taisyklių dėl piktnaudžiavimo rinka laikymąsi nustatant baudžiamąsias sankcijas, kuriomis išreikšiamas stipresnio pobūdžio visuomenės nepritartimas nei administracinių sankcijų atveju. Bent sunkius piktnaudžiavimo rinka atvejus priskyrus prie nusikalstamos veikos, būtų nustatomos aiškios veiksmų ribos, kurios laikomos ypač nepriimtiniomis, o visuomenė ir potencialūs pažeidėjai informuojami, kad kompetentingos institucijos tokį elgesį vertina labai rimtai;
- (7) ne visos valstybės narės numatė baudžiamąsias sankcijas už kai kurias sunkias nacionalinės teisės aktų, kurias įgyvendinama Direktyva 2003/6/EB, pažeidimų formas. Dėl skirtingų valstybių narių požiūrių vidaus rinkos veikimo sąlygos tampa nevienodos, o tai gali paskatinti asmenis piktnaudžiauti rinka tose valstybėse narėse, kuriose nenumatytos baudžiamosios sankcijos už tuos nusižengimus. Be to, iki šiol nebuvo bendro Sąjungos supratimo dėl to, kokia veika laikoma sunkiu taisyklių dėl piktnaudžiavimo rinka pažeidimu. Todėl turėtų būti nustatytos būtiniausios taisyklės dėl fizinių asmenų įvykdytų nusikalstamų veikų apibrėžimo, dėl juridinių asmenų atsakomybės ir atitinkamų sankcijų. Bendros būtiniausios taisyklės taip pat leistų valstybėse narėse ir tarp jų taikyti veiksmingesnius tyrimo ir bendradarbiavimo metodus. Žvelgiant į finansinę krizę akivaizdu, kad dėl manipuliavimo rinka gali būti padaryta didžiulė žala milijonų žmonių gyvenimui. Kilęs Libor skandalas, susijęs su sunkiu pažeidimu, kai manipuluota lyginamaisiais indeksais, parodė, kad tam tikros problemos ir spragos daro didžiulį poveikį pasitikėjimui rinka, investuotojams gali sukelti didelių nuostolių ir iškreipti realiąją ekonomiką. Dėl visai Sąjungai bendros baudžiamųjų sankcijų tvarkos stygiaus piktnaudžiaujantys rinka asmenys turi galimybę pasinaudoti švelnesne tvarka kai kuriose valstybėse narėse. Nustačius baudžiamąsias sankcijas už piktnaudžiavimą rinka bus labiau atgrasomi potencialūs pažeidėjai;
- (8) todėl, siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos politikos įgyvendinimą kovos su piktnaudžiavimu rinka srityje, svarbu, kad visos valstybės narės nustatytų baudžiamąsias sankcijas bent už sunkius piktnaudžiavimo rinka nusižengimus;
- (9) siekiant suderinti šios direktyvos taikymo sritį su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 596/2014 ⁽¹⁾, ši direktyva neturėtų būti taikoma prekybai nuosavomis akcijomis pagal atpirkimo programas ir prekybai vertybiniais popieriais arba susijusiomis priemonėmis, skirtomis vertybinių popierių stabilizavimui, taip pat sandoriams, pavedimams ar veiksams, atliktiems vykdant pinigų, valiutos keitimo kurso ar valstybės skolos valdymo politiką, ir veiklai, susijusiai su apyvartiniais taršos leidimais pagal Sąjungos kovos su klimato kaita politiką, taip pat veiklai, vykdomai įgyvendinant Sąjungos bendrą žemės ūkio politiką ir Sąjungos bendrą žuvininkystės politiką;
- (10) turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų, kad bent sunkūs prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija, manipuliavimo rinka ir neteisėto viešai neatskleistos informacijos atskleidimo atvejai būtų laikomi baudžiamuoju nusižengimu tada, kai jis įvykdomas tyčia;
- (11) taikant šią direktyvą, prekyba vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir neteisėtas viešai neatskleistos informacijos atskleidimas turėtų būti laikomi sunkiais pavyzdžiui, tokiais atvejais, kai daromas didelis poveikis rinkos vientisumui, faktiniam ar galimam gautam pelnui arba išvengtam nuostoliui, rinkai padarytos žalos dydžiui arba finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama, bendrai vertei. Kitos aplinkybės, į kurias galima būtų atsižvelgti, apimtų pavyzdžiui tai, kad nusižengimą įvykdė nusikalstama organizacija arba, kad asmuo jau prieš tai yra įvykdęs tokį nusižengimą;

⁽¹⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 596/2014 dėl piktnaudžiavimo rinka (piktnaudžiavimo rinka reglamentas), panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/6/EB ir Komisijos direktyvas 2003/124/EB, 2003/125/EB ir 2004/72/EB (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1).

- (12) taikant šią direktyvą manipuliavimas rinka turėtų būti laikomas sunkiu, pavyzdžiui, tokiais atvejais, kai daromas didelis poveikis rinkos vientisumui, faktiškai ar tikėtina gautam pelnui ar išvengtam nuostoliui, rinkai padarytos žalos dydžiui, finansinės priemonės ar biržos prekių neatidėliotino sandorio sutarties vertės pokyčio lygiui arba iš pradžių panaudotų lėšų kiekiui, arba kai manipuliavimą atlieka asmuo, įdarbintas arba dirbantis finansų sektoriuje arba priežiūros ar reguliavimo institucijoje;
- (13) dėl bandymo prekiauti vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir bandymo manipuluoti rinka neigiamo poveikio finansų rinkoms ir investuotojų pasitikėjimui tomis rinkomis tokie veiksmai taip pat turėtų būti baudžiami kaip baudžiamasis nusižengimas;
- (14) šia direktyva valstybės narės turėtų būti įpareigosotos savo nacionalinėje teisėje numatyti baudžiamąsias sankcijas už prekybą vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija, manipuliavimą rinka ir neteisėtą viešai neatskleistos informacijos atskleidimą, kuriems taikoma ši direktyva. Šioje direktyvoje neturėtų būti nustatoma pareigų dėl tokių sankcijų ar kitų esamų teisėsaugos sistemų taikymo konkrečiais atvejais;
- (15) šia direktyva valstybės narės taip pat turėtų būti įpareigosotos užtikrinti, kad už kurstymą, raginimą ir pagalbą vykdyti baudžiamuosius nusižengimus būtų taip pat baudžiama;
- (16) siekiant, kad sankcijos už direktyvoje nurodytus nusižengimus būtų veiksmingos ir atgrasančios, šioje direktyvoje turėtų būti nustatyta minimali didžiausios laisvės atėmimo bausmės riba;
- (17) ši direktyva turėtų būti taikoma, atsižvelgiant į Reglamentu (ES) Nr. 596/2014 ir jo įgyvendinimo priemonėmis nustatytą teisės sistemą;
- (18) siekdamas veiksmingai įgyvendinti Europos politiką, kuria užtikrinamas finansų rinkų vientisumas ir kuri nustatyta Reglamente (ES) Nr. 596/2014, valstybės narės taip pat turėtų išplėsti ir taikyti nuostatas dėl atsakomybės už šioje direktyvoje numatytus nusižengimus juridiniams asmenims, nustatydamas baudžiamąsias ar nebaudžiamąsias sankcijas arba priemones, kurios būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios, pavyzdžiui, kaip antai sankcijas ir priemones, numatytas Reglamente (ES) Nr. 596/2014. Tokios sankcijos ir priemonės gali apimti galutinio sprendimo dėl sankcijos paskelbimą nurodant atsakingo juridinio asmens tapatybę, atsižvelgiant į pagrindines teises ir proporcingumo principą, taip pat į riziką finansų rinkų stabilumui ir vykdomiems tyrimams. Valstybės narės turėtų, kai tinkama ir kai nacionaline teise numatyta juridinių asmenų baudžiamoji atsakomybė, laikantis nacionalinių teisės aktų pradėti taikyti nuostatas dėl baudžiamosios atsakomybės už šioje direktyvoje numatytus nusižengimus. Ši direktyva neturėtų kliudyti valstybėms narėms skelbti galutinių sprendimų dėl atsakomybės ar sankcijų;
- (19) valstybės narės turėtų imtis būtinų priemonių siekdamas užtikrinti, kad teisėsaugos bei teisminės institucijos ir kitos kompetentingos tarnybos, atsakingos už šioje direktyvoje numatytų nusižengimų tyrimą arba dėl jų pradėtą baudžiamąjį persekiojimą, turėtų galimybę naudotis veiksmingomis tyrimo priemonėmis. Atsižvelgiant, *inter alia*, į proporcingumo principą, tokių priemonių naudojimas pagal nacionalinę teisę turėtų būti proporcingas tiriamų nusižengimų pobūdžiui ir sunkumui;
- (20) kadangi direktyva numatytos būtinausios taisyklės, valstybės narės piktnaudžiavimo rinka atžvilgiu gali priimti ar toliau taikyti griežtesnes baudžiamosios teisės nuostatas.
- (21) Valstybės narės, pavyzdžiui, gali numatyti, kad piktnaudžiavimas rinka, įvykdytas dėl neatsargumo arba didelio aplaidumo, būtų laikomas baudžiamuoju nusižengimu;
- (22) šioje direktyvoje numatytos pareigos nustatyti sankcijas fiziniams ir juridiniams asmenims valstybių narių nacionalinėje teisėje, neatleidžia valstybių narių nuo pareigos savo nacionalinėje teisėje numatyti administracines sankcijas ir kitas priemones už Reglamente (ES) Nr. 596/2014 numatytus nusižengimus, išskyrus atvejus, kai valstybės narės nusprendė pagal Reglamentą (ES) Nr. 596/2014 savo nacionalinėje teisėje už tokius pažeidimus numatyti tik baudžiamąsias sankcijas;

- (23) šios direktyvos taikymo sritis nustatoma taip, kad būtų papildytos Reglamente (ES) Nr. 596/2014 išdėstytos nuostatos ir užtikrintas veiksmingas jų įgyvendinimas. Nors pagal šią direktyvą už nusikalstamą veiką turėtų būti baudžiama tuo atveju, kai ji padaroma tyčia ir bent rimtais atvejais, sankcijos už Reglamento (ES) Nr. 596/2014 pažeidimus taikomos nereikalaujant, kad būtų įrodyta, jog pažeidimas padarytas tyčia ar kad jis laikomas sunkiu. Taikydamos teisės aktą, kuriuo ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nustačius baudžiamąsias sankcijas už šioje direktyvoje numatytus nusižengimus ir administracines sankcijas pagal Reglamentą (ES) Nr. 596/2014 nebūtų pažeistas ne *bis in idem* principas;
- (24) nedarant poveikio nacionalinės baudžiamosios teisės bendrosioms taisyklėms dėl nuosprendžių priėmimo ir vykdymo atsižvelgiant į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes, nustatant sankcijas jos turėtų būti proporcingos atsižvelgiant į atsakingais laikomų asmenų patirtą nuostolį arba į jų gautą pelną, taip pat žalą, kylančią kitiems asmenims dėl nusižengimo ir, jei taikoma, rinkų veikimui ar visai ekonomikai;
- (25) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. baudžiamųjų sankcijų bent už sunkiausių piktnaudžiavimo rinka atvejus užtikrinimo visoje Sąjungoje, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl šios direktyvos masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina siekiant nurodyto tikslo;
- (26) didėjant tarpvalstybinės veiklos apimčiai reikia veiksmingo ir efektyvaus nacionalinių institucijų, kurios atsakingos už piktnaudžiavimo rinka atvejų tyrimą ir persekiojimą, bendradarbiavimo. Tų nacionalinių institucijų darbo tvarka ir jų kompetencija įvairiose valstybėse narėse neturėtų trukdyti joms bendradarbiauti;
- (27) šioje direktyvoje gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie pripažinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija), kaip įtvirtinta ES sutartyje. Konkrečiai ji turėtų būti taikoma tinkamai atsižvelgiant į teisę į asmens duomenų apsaugą (8 straipsnis), saviraiškos ir informacijos laisvę (11 straipsnis), laisvę užsiimti verslu (16 straipsnis), teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą (47 straipsnis), nekaltumo prezumpciją ir teisę į gynybą (48 straipsnis), teisėtumo ir nusikalstamos veikos bei bausmės proporcingumo principus (49 straipsnis) ir teisę nebūti du kartus teisiamam ar baudžiamam už tą pačią veiką (50 straipsnis);
- (28) įgyvendindamos šią direktyvą valstybės narės turėtų užtikrinti įtariamųjų ar kaltinamųjų procesines teises baudžiamajame procese. Šioje direktyvoje numatytos jų pareigos nedaro poveikio jų pareigoms, nustatytoms pagal Sąjungos teisę dėl procesinių teisių baudžiamosiose bylose. Jokia šios direktyvos nuostata nesiekama suvaržyti spaudos ar saviraiškos laisvės žiniasklaidoje tiek, kiek jos garantuojamos Sąjungoje ir valstybėse narėse, visų pirma pagal Chartijos 11 straipsnį ir kitas atitinkamas nuostatas. Tai turėtų būti pabrėžta ypač kalbant apie viešai neatskleistos informacijos atskleidimą pagal šios direktyvos nuostatas dėl tokio atskleidimo;
- (29) nedarant poveikio prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, pridedamo prie Sutarties, 4 straipsnio taikymui, Jungtinė Karalystė nedalyvaus priimant šią direktyvą, todėl ji nėra jai privaloma ar taikoma;
- (30) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1, 2, 3 ir 4 straipsnius Airija pranešė apie pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šią direktyvą;
- (31) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šią direktyvą, todėl ji nėra jai privaloma ar taikoma;

(32) Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas pateikė nuomonę 2012 m. vasario 10 d.⁽¹⁾

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šia direktyva nustatomos būtiniausios taisyklės, susijusios su baudžiamosiomis sankcijomis už prekybą vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija, neteisėtą viešai neatskleistos informacijos atskleidimą ir už manipuliavimą rinką, siekiant užtikrinti finansų rinkų vientisumą Sąjungoje ir sustiprinti investuotojų apsaugą ir pasitikėjimą šiomis rinkomis.

2. Ši direktyva taikoma:

- a) finansinėms priemonėms, kuriomis leidžiama prekiauti reguliuojamoje rinkoje ar dėl kurių pateiktas prašymas leisti prekiauti reguliuojamoje rinkoje;
- b) finansinėms priemonėms, kuriomis prekiaujama, leidžiama prekiauti daugiašalėje prekybos sistemoje (toliau - DPS) ar dėl kurių pateiktas prašymas leisti prekiauti DPS;
- c) finansinėms priemonėms, kuriomis prekiaujama organizuotoje prekybos sistemoje (toliau - OPS);
- d) finansinėms priemonėms, neišvardytoms a, b arba c punktuose, kurių kaina ar vertė priklauso nuo tuose punktuose nurodytų finansinių priemonių, įskaitant kredito išsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorius ir sandorius dėl kainų skirtumo, tačiau jais neapsiribojant, arba kurios daro poveikį šių finansinių priemonių kainai ar vertei.

Ši direktyva taip pat taikoma veiksams ar sandoriams, įskaitant pasiūlymus, susijusius su apyvartinių taršos leidimų arba kitų jais pagrįstų aukciono platformoje parduodamų produktų, įskaitant, kai produktai aukcione parduodami kaip finansinės priemonės, pardavimu aukcionuose reguliuojamoje rinkoje pagal Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1031/2010⁽²⁾. Nedarant poveikio specifinėms nuostatomis, susijusioms su aukcionuose pateikiamais kainų pasiūlymais, tokiems kainų pasiūlymams taikomos bet kurios šioje direktyvoje numatytos nuostatos, susiję su prekybos pavidimais.

3. Ši direktyva netaikoma:

- a) prekybai savomis akcijomis pagal atpirkimo programas, kai tokia prekyba vykdoma pagal Reglamento (ES) Nr. 596/2014 5 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis;
- b) prekybai vertybiniais popieriais arba susijusiomis priemonėmis, kaip numatyta Reglamento (ES) Nr. 596/2014 3 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose, skirtomis vertybinių popierių stabilizavimui, kai tokia prekyba vykdoma pagal to reglamento (5 straipsnio 4 ir 5 dalis);
- c) sandoriams, pavidimams ar veiksams, vykdomiems įgyvendinant pinigų, valiutos kurso, valstybės skolos valdymo politiką pagal Reglamento (ES) Nr. 596/2014 6 straipsnio 1 dalį, sandoriams, pavidimams ar veiksams, vykdomiems pagal jo 6 straipsnio 2 dalį, veiksams įgyvendinant Sąjungos klimato politiką pagal jo 6 straipsnio 3 dalį arba veiksams, vykdomiems įgyvendinant Sąjungos bendrą žemės ūkio politiką arba Sąjungos bendrą žuvininkystės politiką pagal jo 6 straipsnio 4 dalį;

4. 5 straipsnis taip pat taikomas:

- a) biržos prekių neatidėliotinių sandorių sutartims, kurių objektas – ne didmeniniai energiniai produktai, kai sandoris, pavidimas ar veiksmai daro poveikį šio straipsnio 2 dalyje nurodytos finansinės priemonės kainai ar vertei;

⁽¹⁾ OL C 177, 2012 6 20, p. 1.

⁽²⁾ 2010 m. lapkričio 12 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1031/2010 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų pardavimo aukcione pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje, terminų, administravimo ir kitų aspektų (OL L 302, 2010 11 18, p. 1).

- b) finansinių priemonių tipams, įskaitant išvestinių finansinių priemonių sutartis ar kredito rizikos perleidimo išvestines finansines priemones, kai tokiu sandoriu, pavedimu, kainų pasiūlymu ar veiksmu daromas poveikis biržos prekių neatidėliotųjų sandorių sutarčių kainai arba vertei, jeigu ši kaina arba vertė priklauso nuo tų finansinių priemonių kainos ar vertės;
- c) veiksams, susijusiems su lyginamaisiais indeksais.

5. Ši direktyva taikoma bet kokiems sandoriams, pavedimams arba veiksams, susijusiems su bet kokia finansine priemone, nurodyta 2 ir 4 dalyse, nepriklausomai nuo to, ar toks sandoris, pavedimas arba veiksmas vykdomas prekybos vietoje.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1. finansinė priemonė – finansinė priemonė, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/65/ES ⁽¹⁾ 4 straipsnio 1 dalies 15 punkte.
2. biržos prekių neatidėliotųjų sandorių sutartis – biržos prekių neatidėliotųjų sandorių sutartis, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 596/2014 3 straipsnio 1 dalies 15 punkte;
3. atpirkimo programa – prekyba nuosavomis akcijomis pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/30/ES ⁽²⁾ 21–27 straipsnius;
4. viešai neatskleista informacija – informacija, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 596/2014 7 straipsnio 1–4 dalyse;
5. apyvartinis taršos leidimas – apyvartinis taršos leidimas, kaip aprašyta Direktyvos 2014/65/ES I priedo C skirsnio 11 punkte;
6. lyginamasis indeksas – indeksas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 596/2014 3 straipsnio 1 dalies 29 punkte;
7. pripažinta rinkos praktika – konkreti rinkos praktika, kurią atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija pripažino pagal Reglamento (ES) Nr. 596/2014 13 straipsnį;
8. stabilizavimas – stabilizavimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 596/2014 3 straipsnio 2 dalies d punkte;
9. reguliuojama rinka – reguliuojama rinka, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 21 punkte;
10. daugiašalė prekybos sistema arba DPS – daugiašalė prekybos sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 22 punkte;
11. organizuota prekybos sistema arba OPS – organizuota prekybos sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 23 punkte;
12. prekybos vieta – prekybos vieta, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 24 punkte;

⁽¹⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičianti Direktyvą 2011/61/ES ir Direktyvą 2002/92/EB (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 349).

⁽²⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/30/ES dėl apsaugos priemonių, kurių valstybės narės, siekdamos tokias priemones suvienodinti, reikalauja iš Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 54 straipsnio antroje pastraipoje apibrėžtų bendrovių, jų narių ir kitų interesų apsaugai, akcines bendroves steigiant, palaikant ir keičiant jų kapitalą, koordinavimo (OL L 315, 2012 11 14, p. 74).

13. didmeninis energinis produktas – didmeninis energinis produktas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 5961227/2011 ⁽¹⁾ 2 straipsnio 4 punkte;
14. emitentas – emitentas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 596/2014 3 straipsnio 1 dalies 21 punkte.

3 straipsnis

Prekyba vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija, patarimas kitam asmeniui ar jo skatinimas prekiauti vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad prekyba vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija, patarimas kitam asmeniui ar jo skatinimas prekiauti vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija, kaip nurodyta 2-8 dalyse, būtų laikomi baudžiamaisiais nusižengimais bent rimtų nusižengimų atvejais ir kai jie padaryti tyčia.
2. Šios direktyvos tikslais laikoma, kad prekiaujama vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija, kai asmuo turi viešai neatskleistos informacijos ir ta informacija pasinaudoja, kad savo ar trečiojo asmens sąskaita tiesiogiai ar netiesiogiai įsigytų ar perleistų finansines priemones, su kuriomis ta informacija yra susijusi.
3. Šis straipsnis taikomas bet kuriam viešai neatskleistos informacijos turinčiam asmeniui dėl to, kad tas asmuo:
 - a) yra emitento administracinių, valdymo ar priežiūros organų narys arba apyvartinių taršos leidimų rinkoje dalyvis;
 - b) turi emitento kapitalo dalį arba yra apyvartinių taršos leidimų rinkoje dalyvis;
 - c) turi galimybę susipažinti su informacija vykdydamas profesinę veiklą ar atlikdamas pareigas darbe; arba
 - d) dalyvauja nusikalstamoje veikloje.

Šis straipsnis taip pat taikomas bet kuriam asmeniui, kuris įgijo viešai neatskleistos informacijos kitomis aplinkybėmis nei nurodyta pirmoje pastraipoje kai tam asmeniui žinoma, kad tai yra viešai neatskleista informacija.

4. Kai viešai neatskleista informacija pasinaudojama atšaukiant ar keičiant pavidimą dėl finansinės priemonės, su kuria susijusi ši informacija, kai pavidimas buvo pateiktas prieš tai, kai atitinkamas asmuo sužino viešai neatskleistą informaciją, tai taip pat laikoma prekyba vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija.
5. Apyvartinių taršos leidimų ar kitų jais pagrįstų aukcione parduodamų produktų aukcionų, rengiamų remiantis Reglamentu (ES) Nr. 1031/2010, atžvilgiu šio straipsnio 4 dalyje nurodytas naudojimas viešai neatskleista informacija apima ir asmens savo ar trečiojo asmens sąskaita atliekamą pasiūlymo pateikimą, keitimą ar atsiėmimą.
6. Šioje direktyvoje laikoma, kad asmuo pataria kitam asmeniui prekiauti vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija arba jį į tokią prekybą įtraukia, jei toks asmuo turi viešai neatskleistos informacijos ir:
 - a) remdamasis ta informacija pataria kitam asmeniui įsigyti finansinių priemonių, su kuriomis ta informacija yra susijusi, ar jas parduoti, arba skatina tą asmenį įsigyti šių priemonių ar jas parduoti, arba
 - b) remdamasis ta informacija pataria kitam asmeniui atšaukti ar pakeisti pavidimą dėl finansinės priemonės, su kuria susijusi ši informacija, arba skatina jį atšaukti ar pakeisti pavidimą dėl šios priemonės.

⁽¹⁾ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo (OL L 326, 2011 12 8, p. 1).

7. 6 dalyje nurodytas pasinaudojimas patarimu ar skatinimu prilygsta prekybai vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija, kai asmuo, kuris pasinaudoja patarimu ar skatinimu, žino, kad jis pagrįstas viešai neatskleista informacija.

8. Taikant šį straipsnį vien tai, kad asmuo turi arba turėjo viešai neatskleistos informacijos, nereiškia, jog tas asmuo pasinaudojo ta informacija ir todėl vykdė finansinių priemonių įsigijimu ar pardavimu pagrįstą prekybą vertybiniais popieriais, kai jo elgesys atitinka teisėtą elgesį pagal Reglamento (ES) Nr. 596/2014 9 straipsnį.

4 straipsnis

Neteisėtas viešai neatskleistos informacijos atskleidimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad neteisėtas viešai neatskleistos informacijos atskleidimas, kaip nurodyta 2-5 dalyse, būtų laikomas baudžiamuoju nusižengimu bent rimtų nusižengimų atvejais ir kai jis padarytas tyčia.

2. Šioje direktyvoje laikoma, kad viešai neatskleista informacija neteisėtai atskleidžiama tada, kai asmuo turi viešai neatskleistos informacijos ir tą informaciją atskleidžia bet kuriam kitam asmeniui, išskyrus atvejus, kai ji atskleidžiama įprastai vykdant su jo einamomis pareigomis, profesija ar funkcijomis susijusią veiklą, įskaitant atvejus, kai atskleidimas yra rinkos zondavimas, atliekamas pagal Reglamento (ES) Nr. 596/2014 11 straipsnio 1–8 dalis.

3. Šis straipsnis taikomas bet kuriam asmeniui, aki yra 3 straipsnio 3 dalyje nurodytos situacijos ar aplinkybės.

4. Šioje direktyvoje tolesnis patarimų ar skatinimų, nurodytų 3 straipsnio 6 dalyje, atskleidimas laikomas neteisėtu viešai neatskleistos informacijos atskleidimu pagal šį straipsnį, kai asmuo, atskleidžiantis patarimą arba skatinimą, žino, kad jis buvo pagrįstas viešai neatskleista informacija.

5. Šis straipsnis taikomas atsižvelgiant į poreikį apsaugoti spaudos ir saviraiškos laisvę.

5 straipsnis

Manipuliavimas rinka

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad manipuliavimas rinka, kaip nurodyta 2 dalyje, būtų laikomas baudžiamuoju nusižengimu bent rimtų nusižengimų atvejais ir kai jis padarytas tyčia.

2. Šioje direktyvoje manipuliavimui rinka priskiriami šie veiksmai:

a) sandorio sudarymas, prekybos pavedimo pateikimas ar bet kuris kitas elgesys, jei tuo būdu:

i) skleidžiami melaginti ar klaidinantys signalai dėl finansinės priemonės ar su ja susijusios biržos prekių neatidėliotųjų sandorių sutarties pasiūlos, paklausos ar kainos; arba

ii) užsitikinama neįprasta ar dirbtinė vienos ar keleto finansinių priemonių ar su jomis susijusios biržos prekių neatidėliotųjų sandorių sutarties kaina;

išskyrus atvejus, kai asmens, kuris sudarė sandorius arba pateikė prekybos pavedimus, priežastys tai daryti yra teisėtos, o tie sandoriai ar prekybos pavedimai atitinka pripažintą rinkos praktiką atitinkamoje prekybos vietoje,

b) sandorio sudarymas, prekybos pavedimo pateikimas ar bet kokia kita veika ar elgesys, darantis poveikį vienos ar kelių finansinių priemonių ar su jomis susijusios biržos prekių neatidėliotųjų sandorių sutarties kainai, kai pasinaudojama fiktyvia priemone ar kitaip mėginama apgauti ar manipuliuoti;

- c) informacijos, kuria pateikiamas melagingas ar klaidinantis signalas apie finansinių priemonių ar su jomis susijusių biržos prekių neatidėliotinių sandorių sutarčių pasiūlą, paklausą ar kainą, arba kuria užsitikrinama nenormali ar dirbtinė vienos ar keleto finansinių priemonių ar su jomis susijusios biržos prekių neatidėliotinių sandorių sutarties kaina, sklaidimas per žiniasklaidos priemones, įskaitant internetą, arba bet kokiomis kitomis priemonėmis, kai asmenys, kurie paskleidė šią informaciją asmenys užsitikrina ar kitam asmeniui užtikrina naudą ar pelną; arba
- d) melagingos ar klaidinančios informacijos sklaidimas, melagingų ar klaidinančių duomenų teikimas arba bet kokios veiklos, kuria siekiama manipuluoti apskaičiuojant lyginamąjį indeksą, vykdymas.

6 straipsnis

Kurstymas, bendrininkavimas, raginimas ir bandymas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad už kurstymą, raginimą ir pagalbą vykdyti 3 straipsnio 2–5 dalyse, 4 ir 5 straipsniuose nurodytą veiką būtų baudžiama kaip už baudžiamąjį nusižengimą.
2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad už bandymą įvykdyti bet kurią 3 straipsnio 2–5 ir 7 dalyse bei 5 straipsnyje nurodytą nusikalstamą veiką būtų baudžiama kaip už baudžiamąjį nusižengimą.
3. *Mutatis mutandis* taikoma 3 straipsnio 8 dalis.

7 straipsnis

Baudžiamosios sankcijos fiziniams asmenims

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad už 3–6 straipsniuose nurodytus nusižengimus būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios baudžiamosios sankcijos.
2. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad už 3 ir 5 straipsniuose nurodytą nusižengimą būtų skiriama maksimali ne trumpesnė kaip ketverių metų laisvės atėmimo bausmė.
3. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad už 4 straipsnyje nurodytą nusižengimą būtų skiriama maksimali ne trumpesnė kaip dvejų metų laisvės atėmimo bausmė.

8 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn už 3–6 straipsniuose nurodytus nusižengimus, kuriuos jų naudai padarė bet kuris asmuo, veikdamas individualiai arba kaip juridinio asmens organo narys, juridiniame asmenyje einantis vadovaujamas pareigas, remiantis tuo, kad jis:
 - a) turėjo įgaliojimus atstovauti juridiniam asmeniui;
 - b) juridinio asmens vardu turėjo teisę priimti sprendimus; arba
 - c) turėjo teisę vykdyti kontrolę juridinio asmens struktūroje.
2. Be to, valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamos užtikrinti, kad juridiniai asmenys būtų atsakingi tais atvejais, kai 3–6 straipsniuose nurodytus nusižengimus juridinio asmens naudai padarė jam pavaldus asmuo dėl 1 dalyje nurodyto asmens nepakankamos priežiūros ar kontrolės.
3. Juridinių asmenų atsakomybė remiantis 1 ir 2 dalimis apima galimybę kelti baudžiamąsias bylas fiziniams asmenims, kurie su 3–6 straipsniuose nurodytais nusižengimais susiję kaip vykdytojai, kurstytojai ar bendrininkai.

*9 straipsnis***Juridiniams asmenims taikomos sankcijos**

Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad juridiniam asmeniui, patrauktam atsakomybėn pagal 8 straipsnį, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos, kurios gali būti piniginės baudos pagal baudžiamąją arba kitą teisę ir kitos sankcijos, kaip antai:

- a) teisės į valstybės teikiamas lengvatas arba pagalbą atėmimas;
- b) laikinas ar nuolatinis teisės verstis komercine veikla atėmimas;
- c) teisminės priežiūros skyrimas;
- d) likvidavimas teismo nurodymu;
- e) laikinas ar galutinis įmonių, kuriomis buvo pasinaudota vykdant nusižengimą, uždarymas.

*10 straipsnis***Jurisdikcija**

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių savo jurisdikcijai dėl nusikalstamos veikos, nurodytos 3–6 straipsniuose, nustatyti, kai:

- a) nusižengimas arba jo dalis padaryta jų teritorijoje; arba
- b) nusižengimą įvykdė vienas iš jų piliečių, bent tais atvejais, kai veiksmas yra nusižengimas ten, kurioje jis buvo įvykdytas.

2. Valstybė narė praneša Komisijai, jeigu ji nusprendžia nustatyti papildomą jurisdikciją dėl nusižengimo, nurodyto 3–6 straipsniuose, padaryto už jos teritorijos ribų, kai:

- a) pažeidėjas yra nuolatinis jos teritorijos gyventojas; arba
- b) nusižengimas įvykdytas juridinio asmens, įsisteigusio jos teritorijoje, naudai.

*11 straipsnis***Mokymas**

Nedarydamos poveikio Sąjungos teismų nepriklausomumui ir teismų struktūrų skirtumams, valstybės narės prašo asmenų, kurie atsakingi už teisėjų, prokurorų, policijos ir tų kompetentingų institucijų darbuotojų, kurie dalyvauja baudžiamuosiuose procesuose ir tyrimuose, mokymą, organizuoti tinkamą mokymą, kad būtų įgyvendinti šios direktyvos tikslai.

*12 straipsnis***Ataskaita**

Ne vėliau kaip 2018 m. liepos 4 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai direktyvos veikimo ataskaitą, kurioje prireikus nurodoma būtinybė ją iš dalies pakeisti, visų pirma atsižvelgiant į sunkių atvejų, kaip nurodyta 3 straipsnio 1 dalyje, 4 straipsnio 1 dalyje ir 5 straipsnio 1 dalyje, aiškinimą, į valstybių narių numatytų sankcijų lygį ir į tai, koks šioje direktyvoje nurodytų neprivalomų elementų priėmimo mastas.

Prireikus prie Komisijos ataskaitos pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

13 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2016 m. liepos 3 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų priemonių tekstą.

Tas priemonės jos taiko nuo 2016 m. liepos 3 d. atsižvelgiant į Reglamentą (ES) Nr. 596/2014 įsigaliojimo datą.

Valstybės narės, priimdamos tas priemonės, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

14 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

15 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2014 m. balandžio 16 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

Tarybos vardu
Pirmininkas
D. KOURKOULAS
